

Allmän studieplan för utbildning på forskarutbildningsnivå i didaktik

Studieplanen är fastställd av utbildningsvetenskapliga nämnden vid MDH 2007-06-14, reviderad 2009-04-22.

1. Ämnesbeskrivning

Didaktik som forskningsfält och kunskapsområde behandlar frågor om utbildnings- och undervisningsinnehåll. Didaktiken omfattar alla de frågor som finns i skärningspunkten mellan ett specifikt kunskapsområde som exempelvis naturvetenskap, teknik, samhällsorienterade ämnen och språk, och lärande av, och undervisningen om, detta kunskapsområde. Kunskapsobjektet för didaktisk forskning är förändringsprocesser av kognitiv, etisk och estetisk karaktär i nutid såväl som hur dessa processer formulerats över tid och motiverats. Forskarutbildningsämnet didaktik omfattar även förutsättningar för undervisning och lärande, särskilt med beaktande av socialisationsprocesser och den variation av barn och unga som möter förskola och skola.

2. Utbildningens mål

Allmänna mål för utbildning på forskarnivå beträffande kunskap och förståelse, färdighet och förmåga, samt värderingsförmåga och förhållningssätt, anges i Examensordningen (Högskoleförordningen, bilaga 2, SFS 2006:1053).

Utöver de mål som anges i högskolelagen högskoleförordningen har fakultetsnämnden för NT och utbildningsvetenskapliga nämnden vid MDH fastställt gemensamma mål enligt Studiehandbok för forskarutbildning på forskarnivå. För utbildning på forskarutbildningen

forskarnivå i didaktik gäller härutöver följande mål. Utbildningens mål är att doktoranden skall nå vidgade och fördjupade kunskaper i ämnet didaktik, nödvändiga för avhandlingsarbetet och användbara vid senare yrkesverksamhet såväl utanför som inom högskolan. Doktoranden skall såsom ett led i utbildningen självständigt lösa en uppgift av ett i förhållande till den disponibla tiden rimligt omfång, vilket gör honom/henne väl förberedd för mer omfattande insatser i en fortsatt verksamhet.

3. Antagning

Antagning till utbildningen regleras enligt antagningsordningen i Studiehandbok för utbildning på forskarnivå.

3.1 Behörighet

Den grundläggande behörigheten för att antas till utbildning på forskarnivå regleras i högskoleförordningen 7 kap 39 §:

För behörighet att antas till forskarutbildning på forskarnivå i didaktik gäller som särskilda behörighetsvillkor att studenten skall ha lärarexamen eller motsvarande [alternativt ska vi ange vad "motsvarande" innebär], eller studier i lärarutbildningens ämnesområden motsvarande minst 120 högskolepoäng med utbildningsvetenskaplig relevans. Den sökande skall under sin grundutbildning ha utfört ett godkänt examensarbete om minst 15 högskolepoäng. Särskild behörighet har också den som i annan ordning inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

3.2 Urval

Urval bland de sökande görs enligt följande bedömningsgrunder:

I första hand att sökande uppvisar dokumenterad förmåga till didaktisk forskning (genom examensarbeten eller liknande), i andra hand att lämplig handledare finns inom kandidatens den sökandes intresseområde.

4. Utbildningens innehåll och upplägg

För varje doktorand ska det upprättas en individuell studieplan där utbildningens upplägg planeras i detalj, t.ex. beträffande kurser och medverkan i seminarieverksamhet. Studieplanen ska uppdateras och granskas vid varje större förändring av utbildningens upplägg och minst en gång per år, senast den 30 juni.

4.1 Kurser

I utbildningen skall ingå kurser. För varje kurs skall det finnas en examinator vid den institution som ger kursen. Examinator skall fastställa en skriftlig kursplan som bland annat anger kursens mål, innehåll och poängtal. Se vidare Studiehandbok för forskarutbildning på forskarnivå. I den individuella studieplanen skall bland annat anges vilka kurser som för den enskilde studenten skall eller får ingå i utbildningen samt hur många poäng varje kurs därvid skall räknas som. Härvid kan även kurser som ges vid andra universitet och högskolor tas med. Följande riktlinjer gäller för utformning av kursdelen av forskarutbildningen i didaktik:

Kursdelen består av tre kursblock. Det första blocket består av kurser som är gemensamma för alla forskarstuderande i didaktik. Det andra består av inriktningsspecifika och det tredje av valfria kurser. Varje kursblock omfattar 30 högskolepoäng.

Gemensamma kurser De gemensamma kurserna syftar till att spegla didaktikens utbildningsvetenskapliga grund och ska innefatta momenten det didaktiska forskningsfältet, vetenskapsteori samt språk, lärande och kommunikation.

Inriktningsspecifika kurser De inriktningsspecifika kurserna syftar till att ge en fördjupning inom didaktik, vilket inkluderar didaktikinriktade ämnesstudier. Delkurserna bör innehålla såväl metodiska som teoretiska moment inom ramen för inriktningen samt möjlighet till ytterligare fördjupning i nära anknytning till avhandlingsämnet

Valfria kurser De valfria kurserna väljs i samråd med handledaren och kan med fördel läsas vid andra institutioner, fakulteter och lärosäten. De valfria kurserna kan också bestå av

läskurser där doktoranden genom självstudier och rimlig handledning tillägnar sig överenskommen litteratur och redovisar genom inlämningsuppgifter eller tentamen. Läskurser ges i samråd mellan handledare och doktorand och efter godkännande av forskarkollegiet i didaktik.

Doktoranden skall delta regelbundet i relevant seminarieverksamhet vid högskolan.

4.2 Handledning

Rätten till handledare och handledning regleras i Studiehandbok för utbildning på forskarnivå. Doktoranden ska ha minst en handledare med didaktisk kompetens och minst en handledare som är anställd vid MDH.

Vilka som ska vara handledare för en doktorand diskuteras beslutats vid didaktikämnets handledarkollegium.

Ofta har doktoranden redan vid ansökan angivit vilken handledare han/hon önskar ha.

4.3 Förhandsgranskning

En kollegial granskning av arbetet ska åtminstone ske under doktorandens första år och efter cirka halva forskarutbildningen på forskarnivå (licentiatseminarium eller motsvarande). Dessutom ska en extern granskare bedöma arbetet i slutet av forskarutbildningen på forskarnivå (90 %-seminarium eller motsvarande).

4.4 Internationalisering

Doktoranden ska bevista minst två konferenser under sin utbildning, varav minst en internationell. Vid konferenserna ska doktoranden presentera sin egen forskning.

5. Examination

Utbildning på forskarnivå avslutas med doktorsexamen, eller om studenten så önskar med licentiatexamen. Studenten har också rätt men inte skyldighet att avlägga licentiatexamen som en etapp i forskarutbildningen.

5.1 Licentiatexamen

Riktlinjer för licentiatexamen ges i Studiehandbok för forskarutbildning. Inom didaktik gäller dessutom följande.

För licentiatexamen krävs

godkända kurser om minst 30 högskolepoäng

godkänd vetenskaplig uppsats vars omfattning motsvarar studier om minst 60 högskolepoäng

Uppsatsen och kurserna skall tillsammans omfatta 120 högskolepoäng.

Licentiatavhandling ska examineras vid ett licentiatseminarium. Riktlinjer för seminariets utformning och val av examinator framgår av Studiehandboken för utbildning på forskarnivå.

5.2 Doktorsexamen

Riktlinjer för doktorsexamen ges i Studiehandbok för forskarutbildning. Inom didaktik gäller dessutom följande.

För doktorsexamen krävs

godkända kurser om 90 högskolepoäng.

godkänd avhandling vars omfattning motsvarar studier om 150 högskolepoäng.

Avhandlingen och kurserna skall tillsammans omfatta 240 högskolepoäng.

Doktorsavhandling ska examineras vid en offentlig disputationsakt. Riktlinjer för aktens utformning och betygsnämndens sammansättning framgår av Studiehandboken för utbildning på forskarnivå.

6. Vetenskapligt arbete

I utbildningen skall ingå ett vetenskapligt arbete dokumenterat i en licentiatavhandling eller en doktorsavhandling. Allmänna riktlinjer framgår av Studiehandbok för utbildning på forskarnivå.

7. Övrigt

Avhandlingen ska författas på språk som är lämpligt inom valt område, med sammanfattning på åtminstone både svenska och engelska.